

Krizové stavy a neodkladná resuscitace ERC 2015 pro stomatology

---

Resuscitation 95 (2015) 100–147

Contents lists available at [ScienceDirect](#)

Resuscitation

journal homepage: www.elsevier.com/locate/resuscitation

Lukáš Dadák,
ARK FNUSA & LF MU

Tohle už známe ...

Řetězec přežití

Nejlépe by bylo pacientovi,
pokud by k zástavě oběhu nedošlo

Úspěch při řešení CPR / krize

- technické dovednosti/znalosti:

-

-

-

-

-

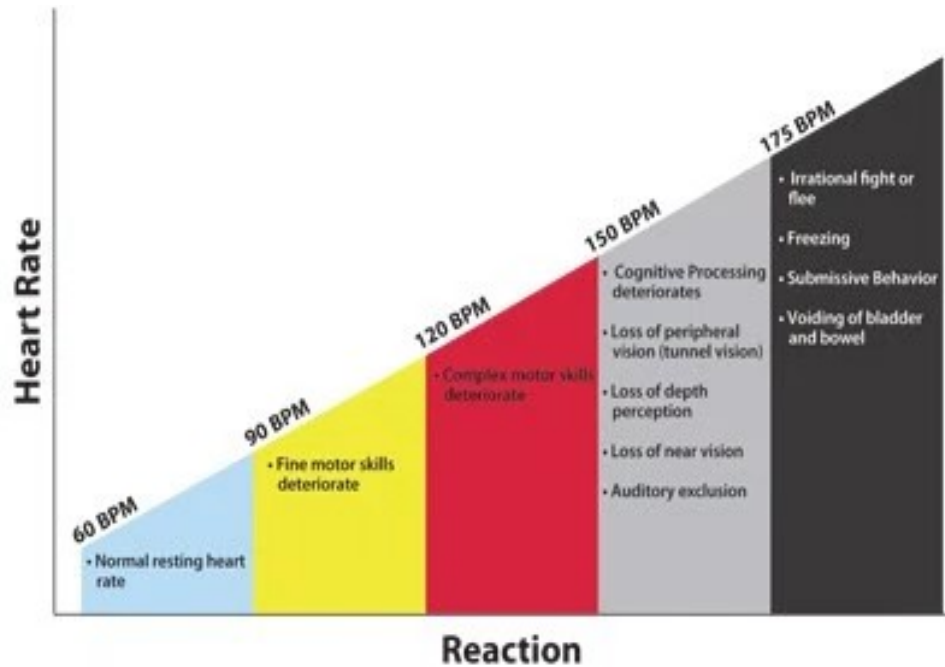
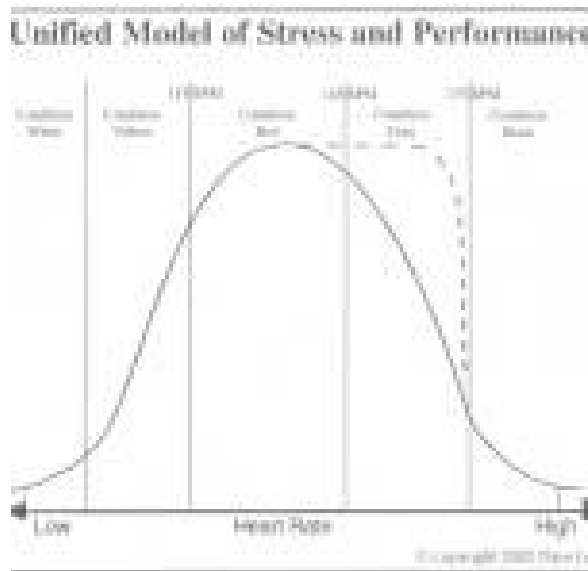
- netechnické dovednosti

Úspěch při řešení CPR / krize

- technické dovednosti/znalosti:
  - algoritmus = mít plán
  - airway management
  - komprese
  - léky (O₂, adrenalin, amiodaron..)
  - léčba po zástavě
- **netechnické dovednosti**
  - komunikace

Netechnické dovednosti - stres

Stres doma + na pracovišti + ...

se sčítá !

5 kroků k řešení krize ... non-technical skills

Rozpoznat závažnost situace
a **volat o pomoc**

Uzavřít komunikaci (já - Sestra)

Určit vedoucího

Správně využít zdroje

“Vystoupit” z krize a zhodnotit situaci
s nadhledem (10s na 10 minut)

Komunikace

... vyslovit neznamená uslyšet

... uslyšet neznamená pochopit

... pochopit neznamená udělat

Během krize je třeba „uzavřít smyčku komunikace“

Pavle, dej(te) adrenalin ... Adrenalin je podán.

Action linked phrases

- Je v bezvědomí
- Nehmatám pulz
- Má fibrilaci komor
- Výboj podán
- Má asystolii/PEA
- Má plus

Netechnické dovednosti

Úspěch při řešení CPR / krize

- technické dovednosti/znalosti:
  - **algoritmus** = mít **plán**
  - airway management
  - komprese
  - léky (O₂, adrenalin, amiodaron..)
  - léčba po zástavě
- netechnické dovednosti
  - komunikace

Primární vyšetření

Vědomí	+	0	+	0	0
Dýchání	+	+	0	0	0
Krevní oběh	+	+	+	+	0

cíl: najdi zástavu oběhu během ... sekund
najdi a léči, co je špatně, během minut

Obecný postup nejen resuscitace

D

R

'

S

A

B

C

D

E

Primární vyšetření

- Danger
- Response
- Send for HELP

- Airway
- Breathing
- Circulation
- Disability
- Exposure / everything else

Danger

---

corrosive

+ electrical hazard

explosive

www.visualdictionaryonline.com

+ flammable

+ radioactive

poison

Danger / Bezpečí

- Tvá **bezpečnost** a Tvé **zdraví** je na prvním místě!

Při poskytování první pomoci používej **ochranné pomůcky**:
– resuscitační roušku nebo masku a chirurgické rukavice

Response = Vědomí

Zakřič a zatřep

V bezvědomí se nachází každá zhroucená osoba nereagující na oslovení a bolestivý podnět.

Alert-Voice-**Pain-Unresponsive**

Airways = Dýchací cesty

V bezvědomí dochází k zapadení jazyka = bez záklonu hlavy nejsou průchodné d.cesty.

Manévry:

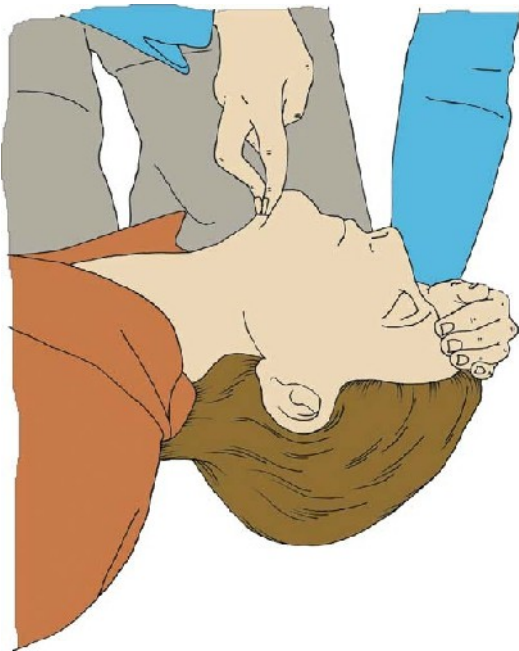
- záklon hlavy
- trojitý manévr

Záklon hlavy

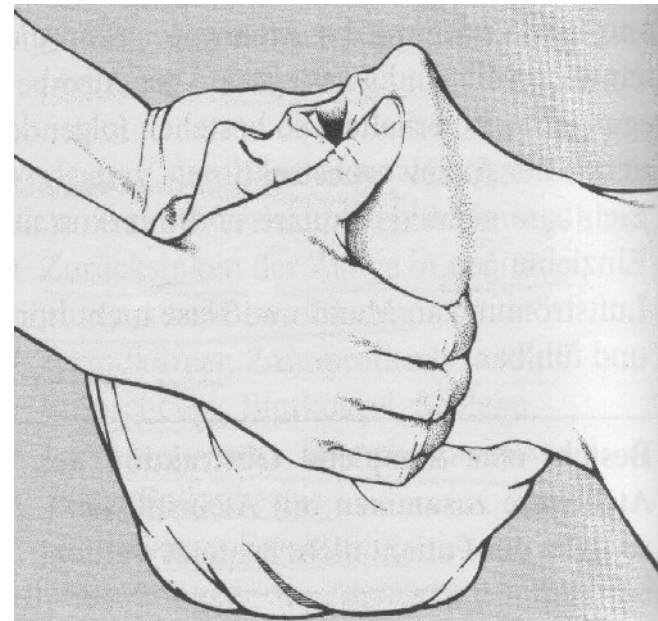
zachránce klečí vedle hlavy

- snazší naučení
- Guidelines 2005+2010

Trojitý manévr

- zachránce za hlavou
- obě ruce na dolní čelist
- zaklonit, otevřít ústa, předsunout d.čelist

Breathing = Dýchání

- vidět
- slyšet
- cítit

B = Dýchání:

- vidět dýchací pohyby = zvedá se hrudník
- cítit/slyšet **dechový proud** = průchodné dýchací cesty
- hloubka a frekvence dýchání
  - normální – pravidelné (10..14/min)
  - pomalé (< 9/min)
  - rychlé (>30/min)
  - nepravidelné
  - povrchní
  - lapavé dechy = gasping
  - zástava dechu

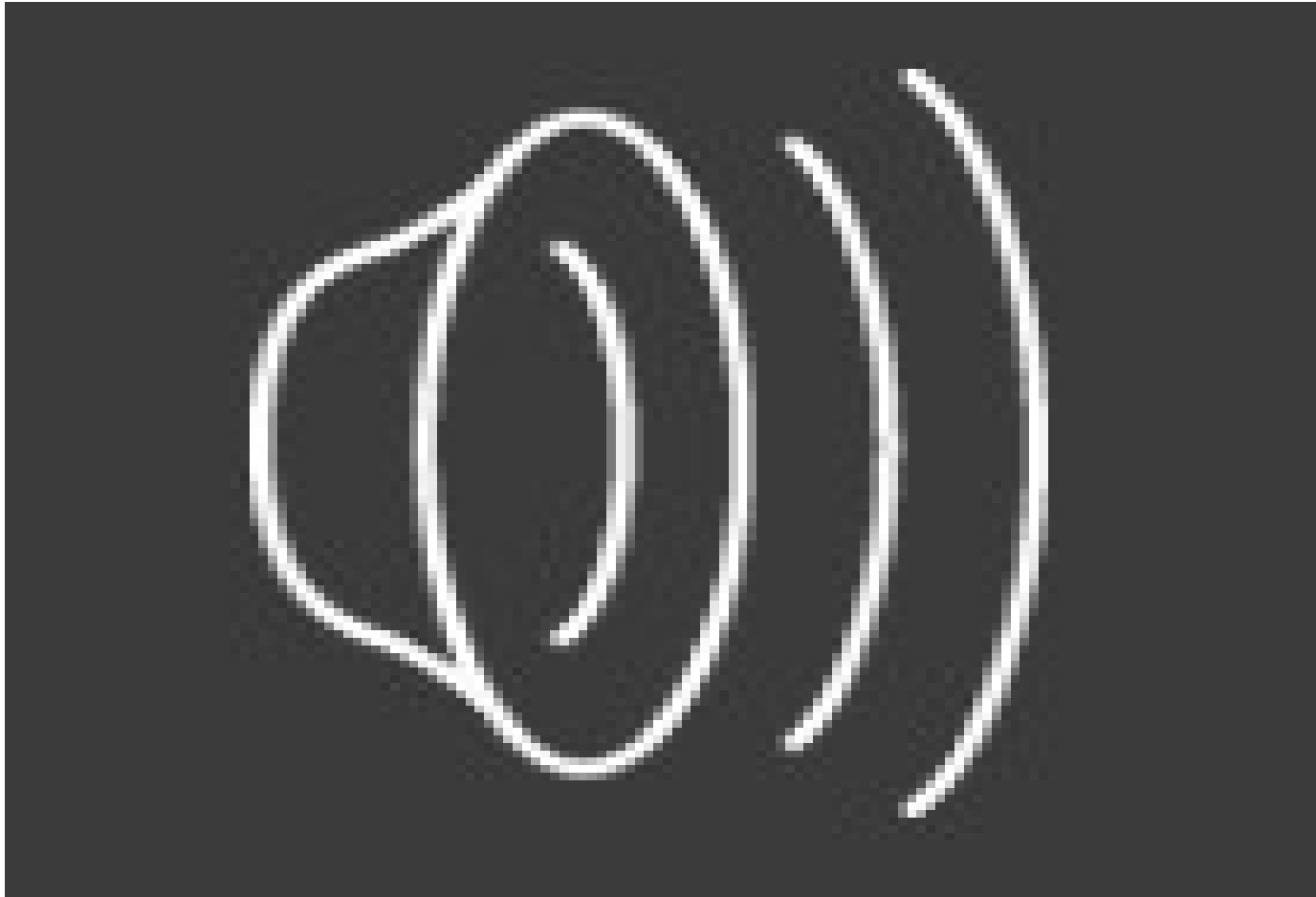
A+B:

Gasping

A+B:

Známky obstrukce dýchacích cest

- kašel
- chroptění, chrčení, bubláni, pískání // Ticho
- vtahování jugula, (mezižeberních prostor-děti)
- zapojení pomocných dýchacích svalů:
  - vynucená poloha v sedě / ve stoje, opřen o
  - souhyb nosních křídel

Barva kůže (není spolehlivá):

- růžová
- cyanotická = modro-fialová - jen akra nebo ce
tělo

Oběh

---

vyšetřují laici **jen je-li přítomno**

- Vědomí
- Spontánní pohyby, kašel
- Dýchání
- **Puls** hmatný dvěma / více prsty
- Kapilární návrat

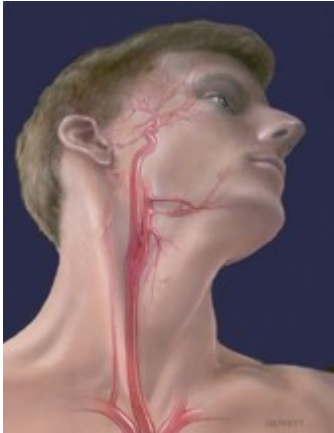
Krkavice na boku od ohryzku, před kývačem

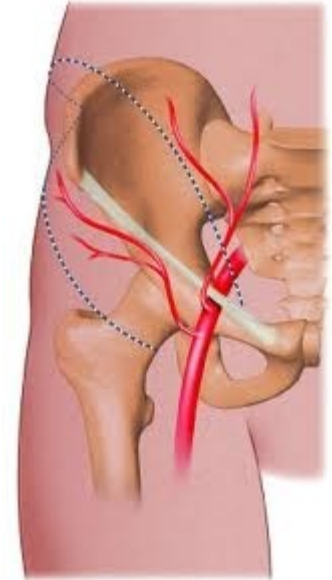

Puls hmatný:

- na krkavici / ve třísle

- pak na zápěstí

The radial pulse is felt on the wrist, just under the thumb

Oběh - puls

- pravidelný, nepravidelný
- plný, nitkovitý
- tepová frekvence (počet pulzů za 10s * 6)
- známky šoku – studená bledá kůže, ...
- krevní tlak

Kapilární návrat

- velmi hrubé orientační vyšetření (těžký šok)
- doba nutná k prokrvení nehtového lůžka = po stlačení – bílá – růžová
- norma do 2s
- dnes hlavně k hodnocení oběhu dětí

Lze vyšetřit A+B+C během 10s?

---

healthcare staff cannot assess the breathing and pulse sufficiently reliably to confirm cardiac arrest.²⁷⁸⁻²⁸⁷

©iKC

ADAM.

Lze vyšetřit A+B+C během 10s?

---

healthcare staff cannot assess the breathing and pulse sufficiently reliably to confirm cardiac arrest.²⁷⁸⁻²⁸⁷

- Delivering chest compressions to a patient with a beating heart is unlikely to cause harm.²⁹⁴ However, delays in diagnosing cardiac arrest and starting CPR will adversely effect survival and must be avoided.

Lze vyšetřit A+B+C během 10s?

- Only those experienced in ALS should try to assess the carotid pulse whilst simultaneously looking for signs of life. This rapid assessment should take no more than 10 s. Start CPR if there is any doubt about the presence or absence of a pulse.

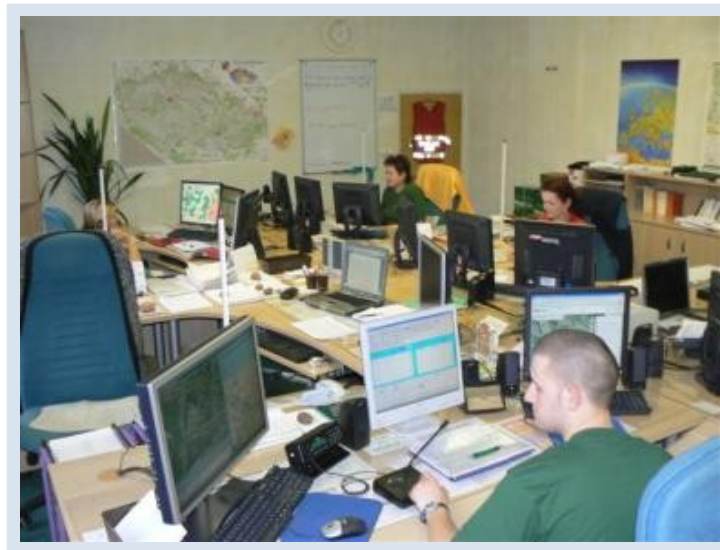

Volání záchranné služby

CZ 155

- co se stalo
- kolik je postižených
- jaký je stav postiženého (je při vědomí, dýchá... ?)
- kde k události došlo
- pokládat telefon jako druhý, ne dřív než operátor

Máme nakoupeno?

Airway:
Breathing:
Circulation:
Disability:

Čerpační stanice

Firemní zákazníci

O OMV

Energie
na lepší život.

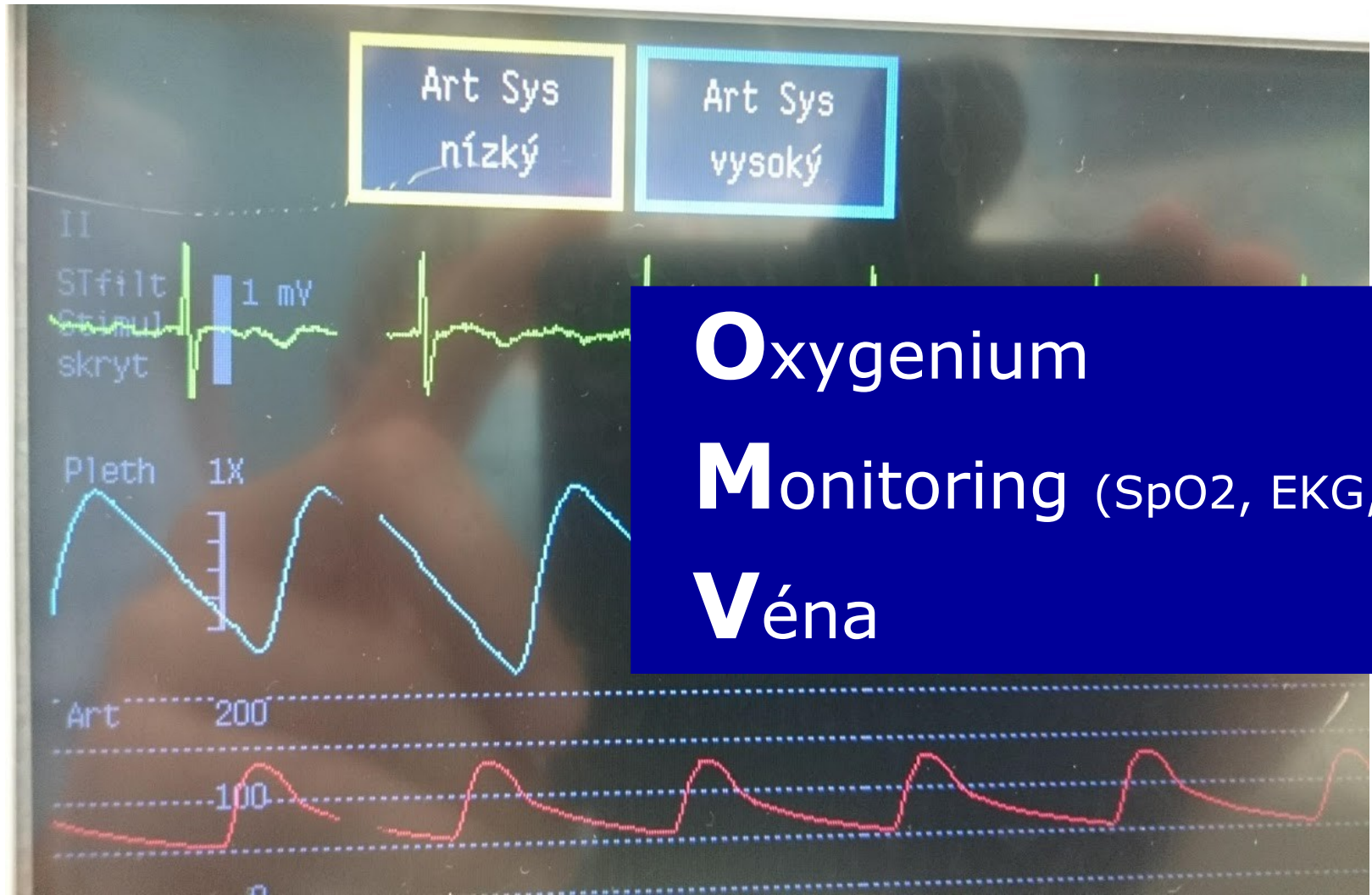

Oxygenium Monitoring (SpO2, EKG, TK) Véna

ZJISTIT VÍCE

Primární vyšetření = žije ?

Oxxygenium

Monitoring (SpO₂, EKG, TK)

Véna

Úspěch při řešení CPR / krize

- technické dovednosti/znalosti:
  - algoritmus = mít plán
  - airway management
  - **komprese**
  - léky (O₂, adrenalin, amiodaron..)
  - léčba po zástavě
- netechnické dovednosti
  - komunikace

Tohle už známe...

Na přežití zástavy oběhu má největší vliv

kvalitní masáž = bez přerušování

(5s) na EKG analýzu

(5s) na defibrilaci

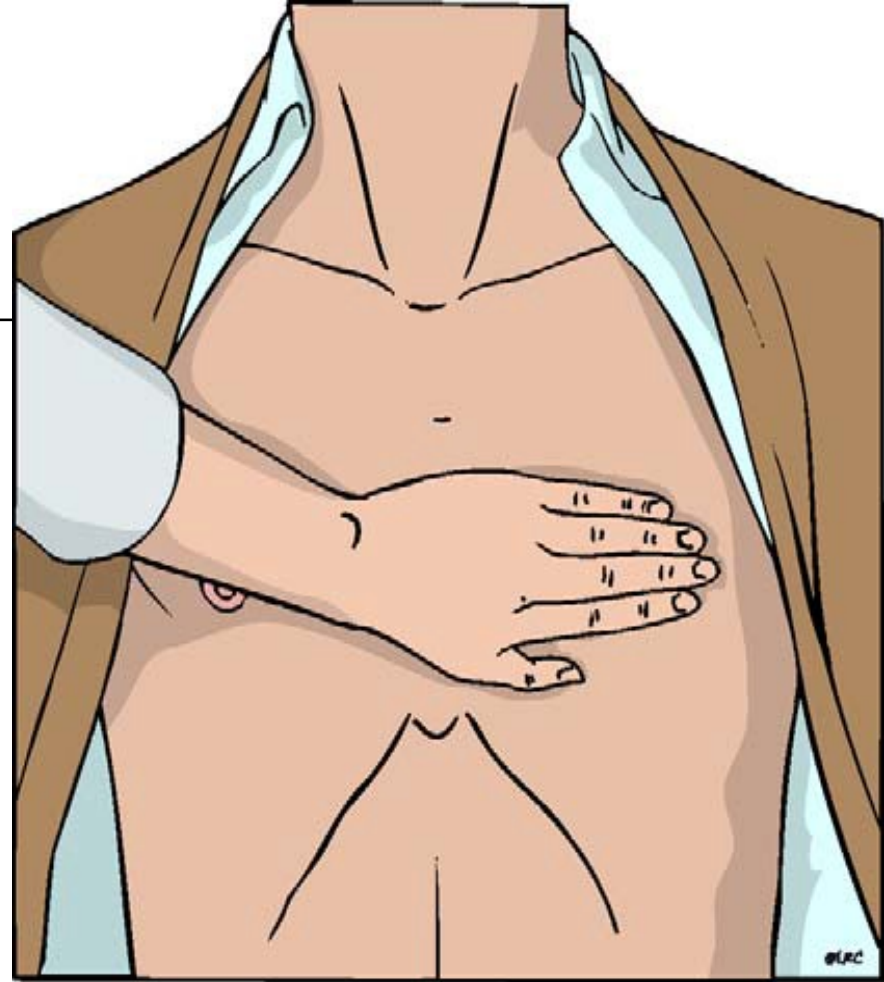
(30s...10s...5s na OTI)

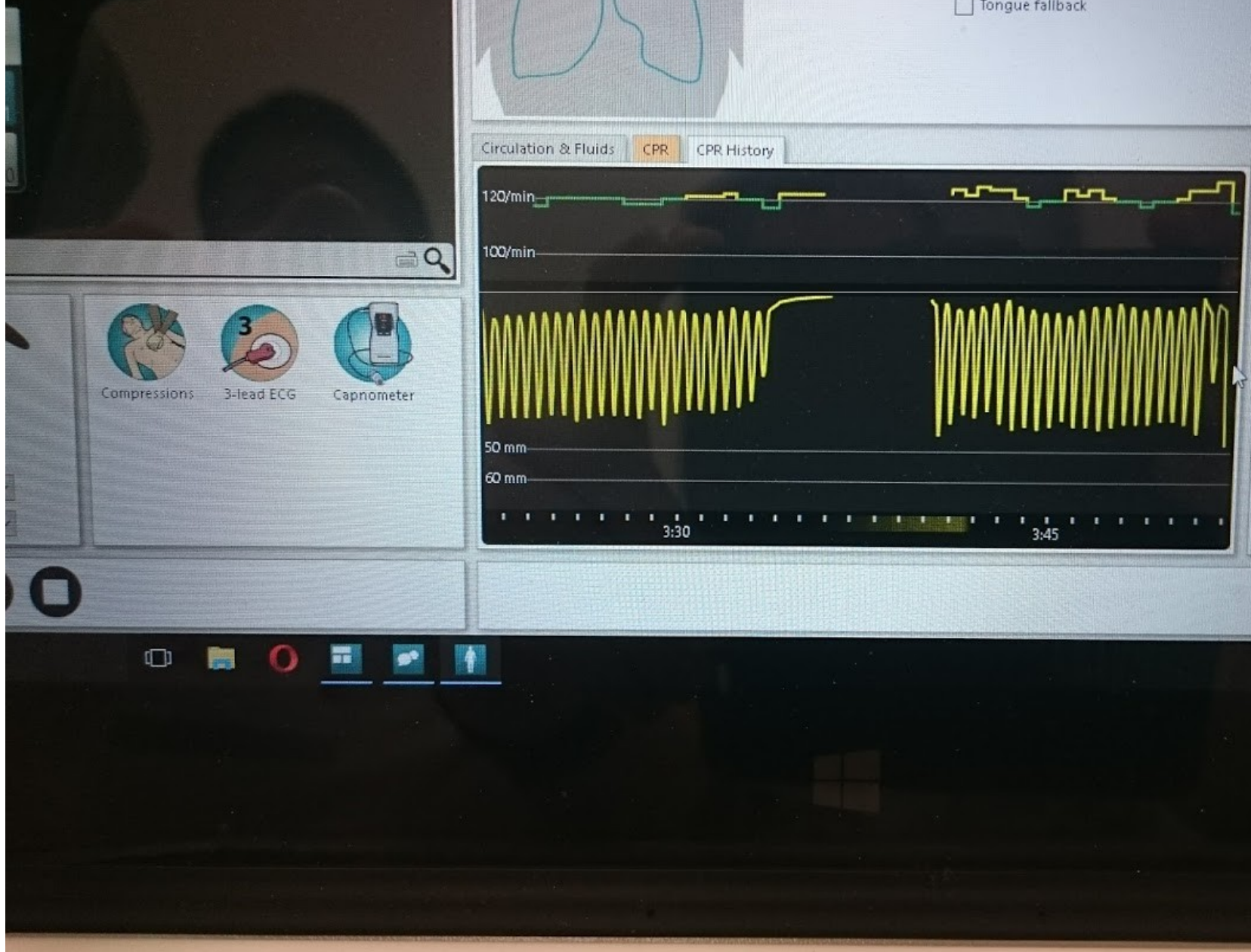
Kompresa = stlačování

- ve středu
hrudníku
- alespoň 5cm
(ne víc než 6)
- alespoň 100/min
(ne víc než 120/min)
- počítám,
nahlas
20 - 25 - 30

○ dostatečně uvolnit

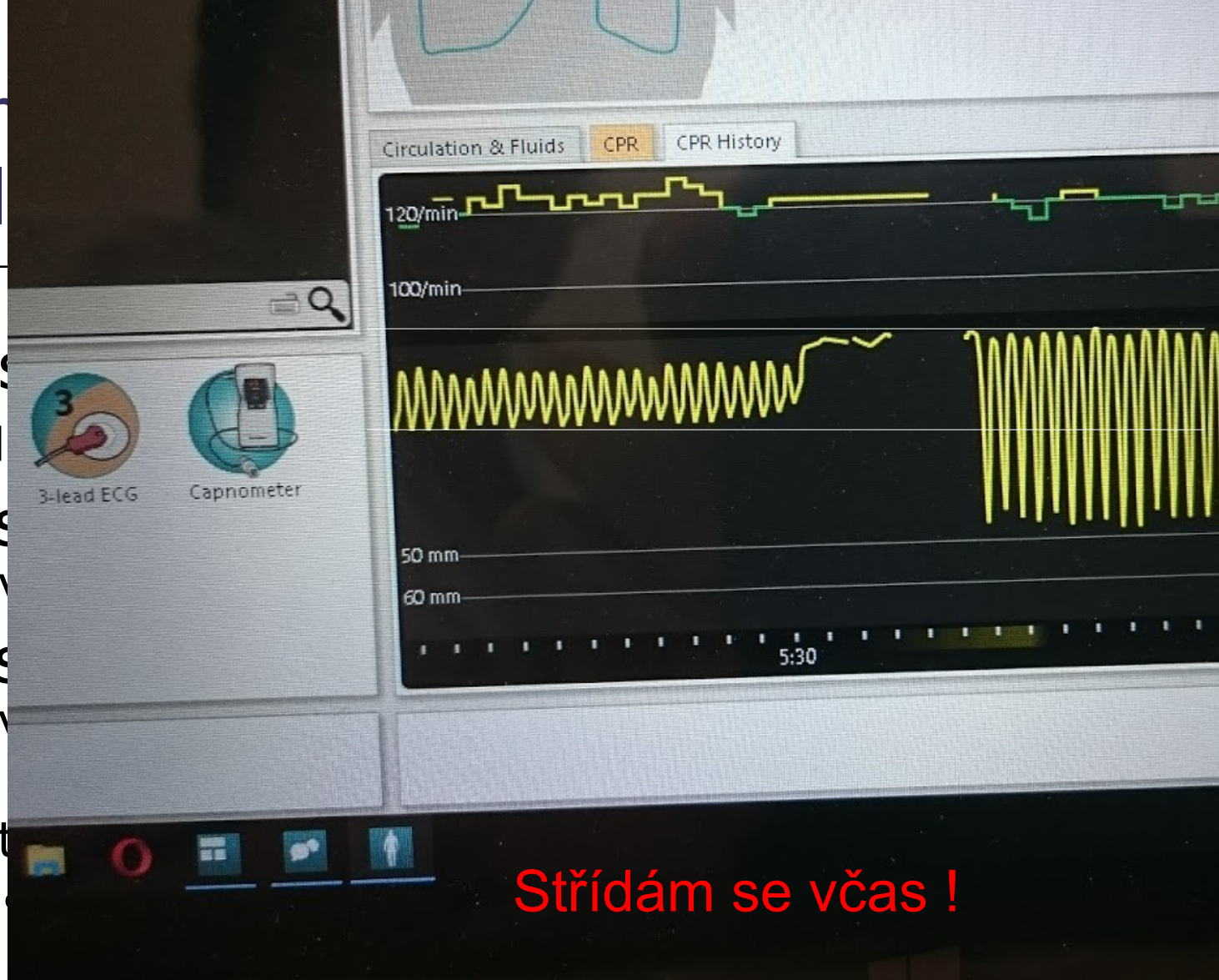

© dostatečné uvolnit

Kom
= stl

- ve s
- hru
- ales
- (ne v
- ales
- (ne v
- počít
- nahl
- 20 -

Střídám se včas !

- dostatečně uvolnit

Úspěch při řešení CPR / krize

- technické dovednosti/znalosti:
  - algoritmus = mít plán
  - **airway** management
  - komprese
  - léky (O₂, adrenalin, amiodaron..)
  - léčba po zástavě
- netechnické dovednosti
  - komunikace

Úspěch při řešení CPR / krize

- technické dovednosti/znalosti:
  - algoritmus = mít plán
  - airway management
  - komprese
  - **defibrilace**
  - léky (O₂, adrenalin, amiodaron..)
  - léčba po zástavě
- netechnické dovednosti
  - komunikace

Defibrilace AED

---

v ČR provádí mimo
nemocnice
ZZS

- v místech s
obtížnou
dostupností a
výskytem 10^6
osob Automatický
Externí
Defibrilátor

Komorová fibrilace

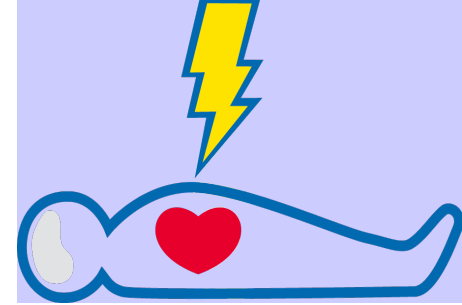

Sinusový rytmus

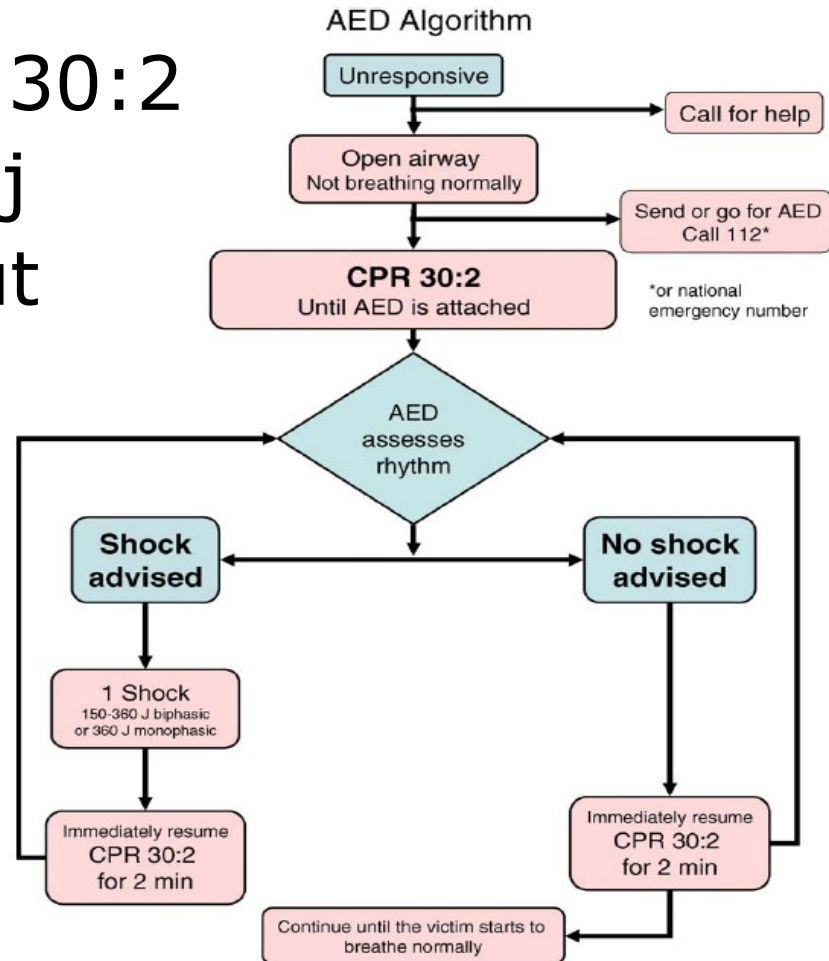
Defibrilace

- pokračuj v CPR 30:2
- pošli pro přístroj
- otevři = zapnout

**přilepit elektrody
AED**

**následuj hlasové
instrukce**

Start of AED

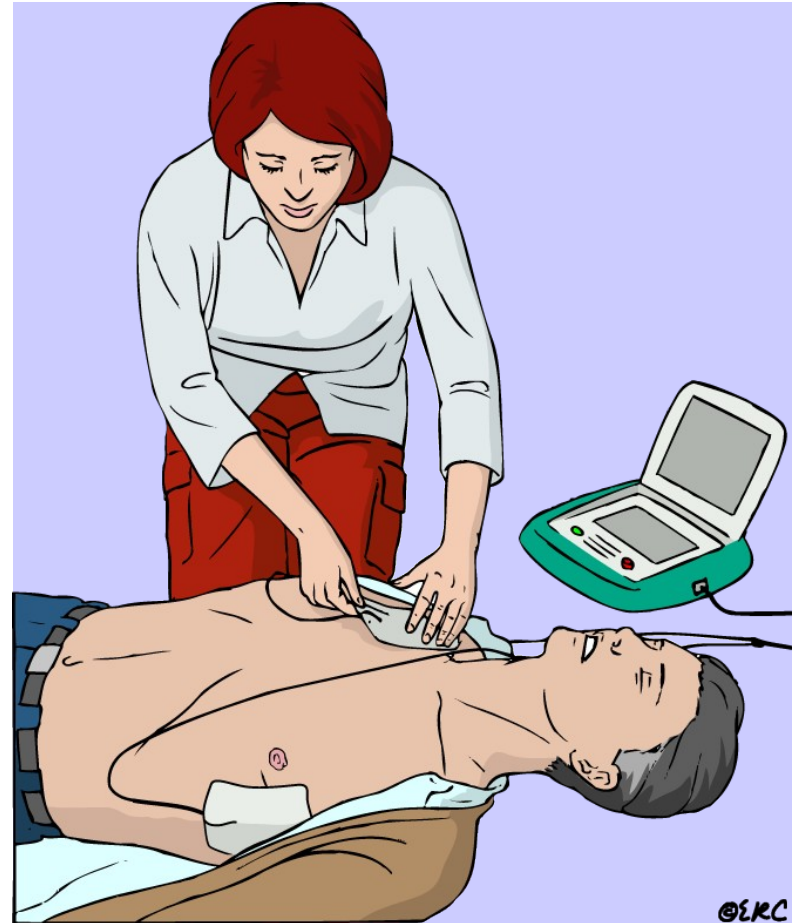

Většina AED se zapne sama při otevření.

Attach pads to casualty's BARE CHEST

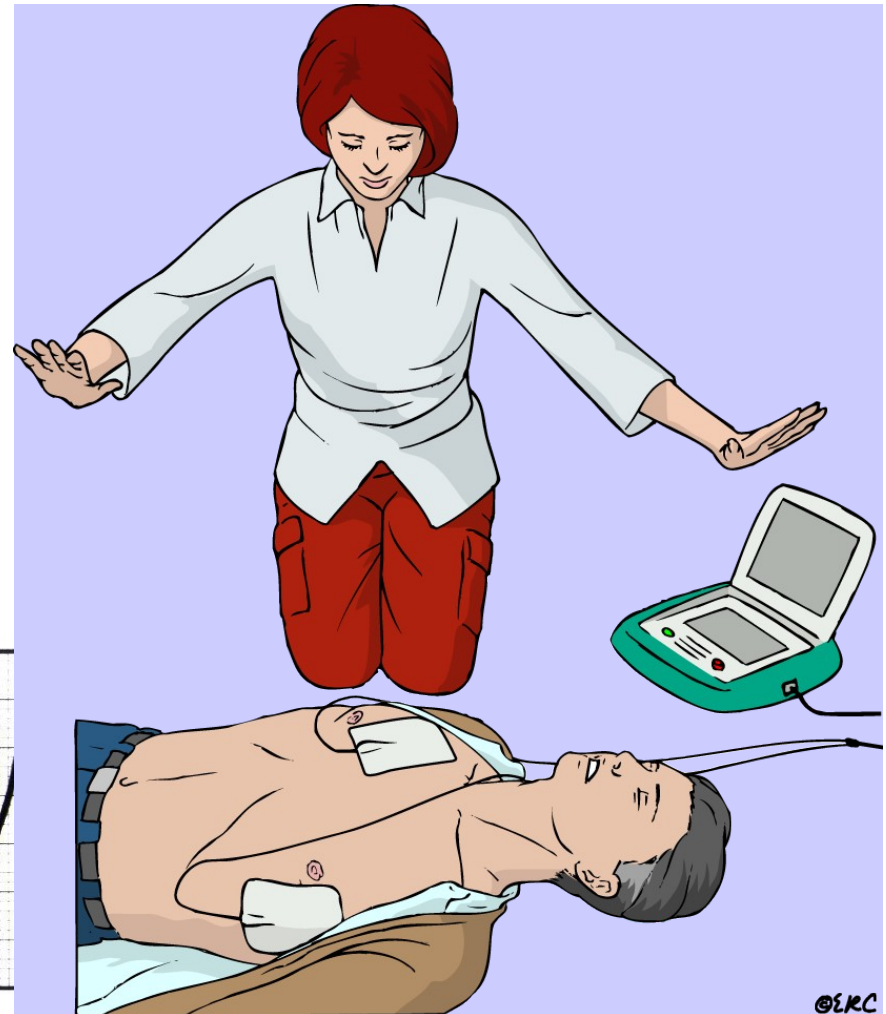
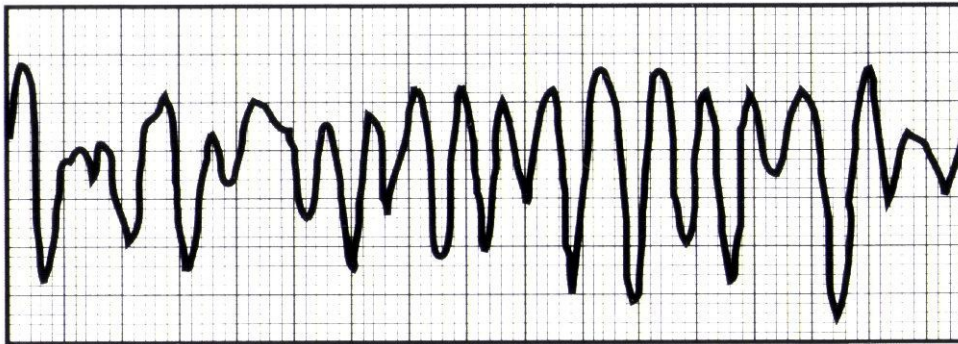

ANALYSING RHYTHM DO NOT TOUCH VICTIM

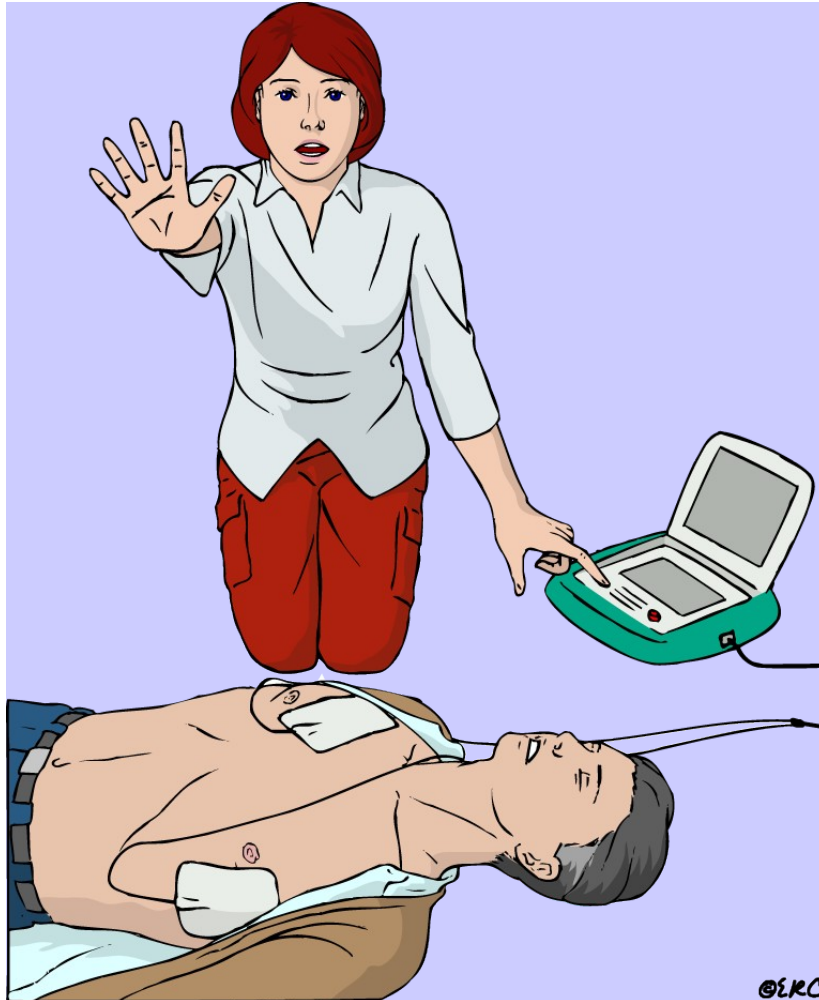

- během analýzy elektrické aktivity je resuscitace přerušena

SHOCK INDICATED

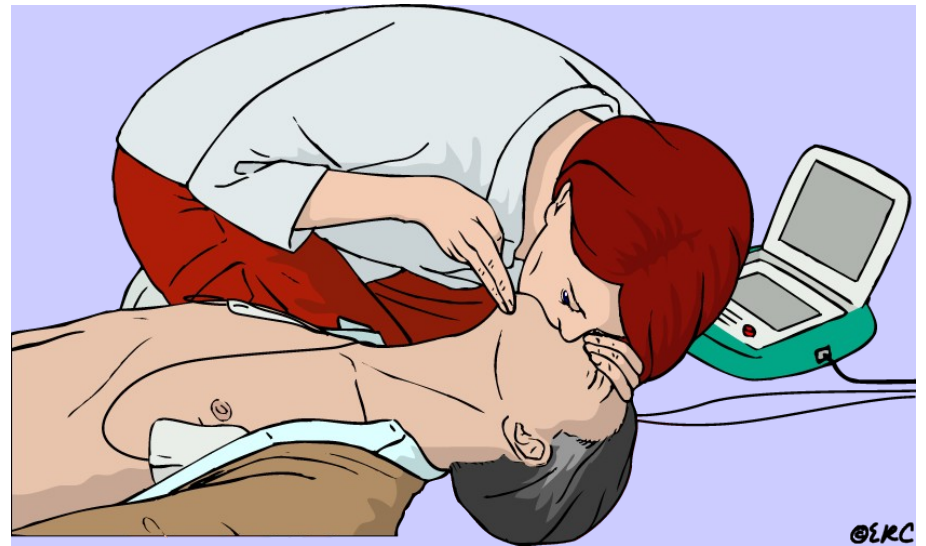

- Stand clear
- Deliver shock

SHOCK DELIVERED FOLLOW AED INSTRUCTIONS

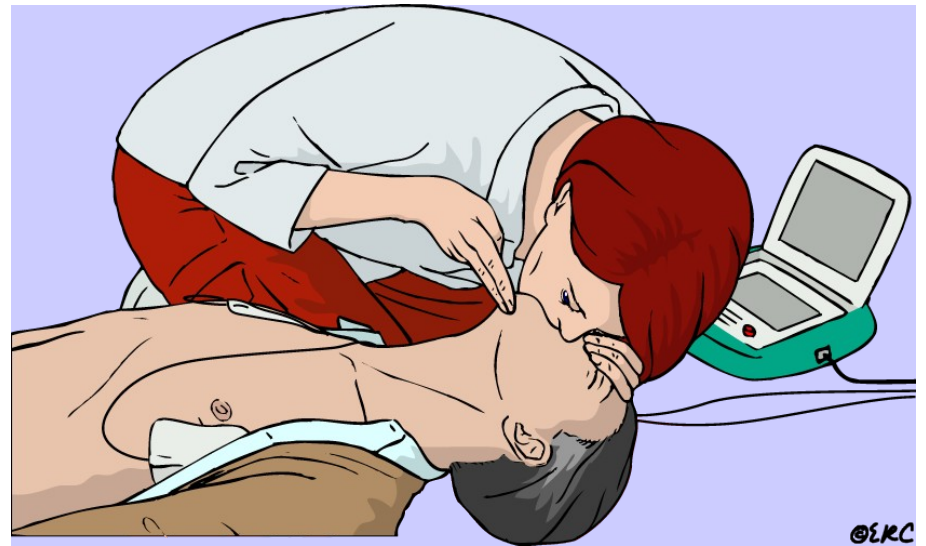
30

:

2

NO SHOCK ADVISED FOLLOW AED INSTRUCTIONS

30

:

2

Ventilace 4 rukama

Závěr: Během resuscitace

- volej pomoc
- dbej na kvalitní stlačování
frekvence, hloubka, uvolnění
- plánuj události dříve než přerušíš
stlačování
- dej kyslík
- (zvaž zajištění d.cest a kapnometrii
- (zajisti vstup (žilní, intraoseální)
- (dej adrenalin
- (odstraň příčiny

Obnova oběhu

- budí se k vědomí, spont. ventilace dostatečná
... transport do nemocnice ZZS
- nekvalitní vědomí / spont. ventilace
... sedace, UPV, transport ZZS,
(chlazení)

Nezahájení resuscitace

---

s životem neslučitelné poranění
DNR přání pacienta

Ukončení resuscitace

- čas ukončení resuscitace = čas Exitu.
- Přes probíhající ACLS není obnovena srdeční činnost.
(asystolie trvá 20min)
- je doplněna anamnéza – nízká kvalita života před zástavou (demence), terminální fáze onemocnění

Aby resuscitace byla pro vás hračka ...

DR'S ABCDE

Odlišnosti od dospělých

- Věkové kategorie
  - novorozenec
  - do 12M
  - do 8 let
- Selhání dýchání → asfyktická zástava
  - ↑↓dechová f., ↑práce, ↓objem, hypoxie
  - tachykardie → bradykardie
- SpO2 monitorace 1.volby

A+B:

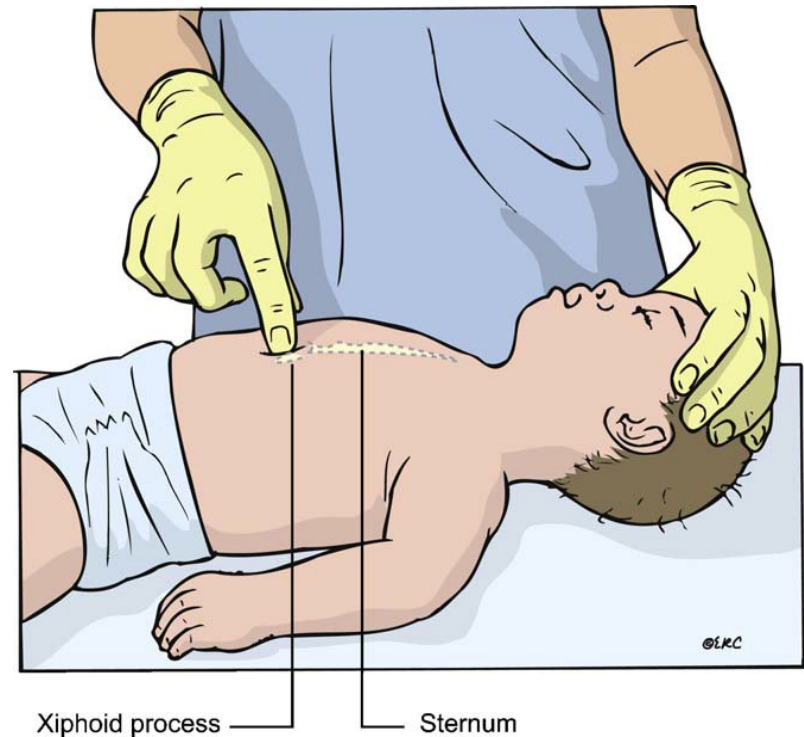
- začít 5 vdechy
- neutrální poloha hlavy – do 12M
- záklon hlavy během masáže

C:

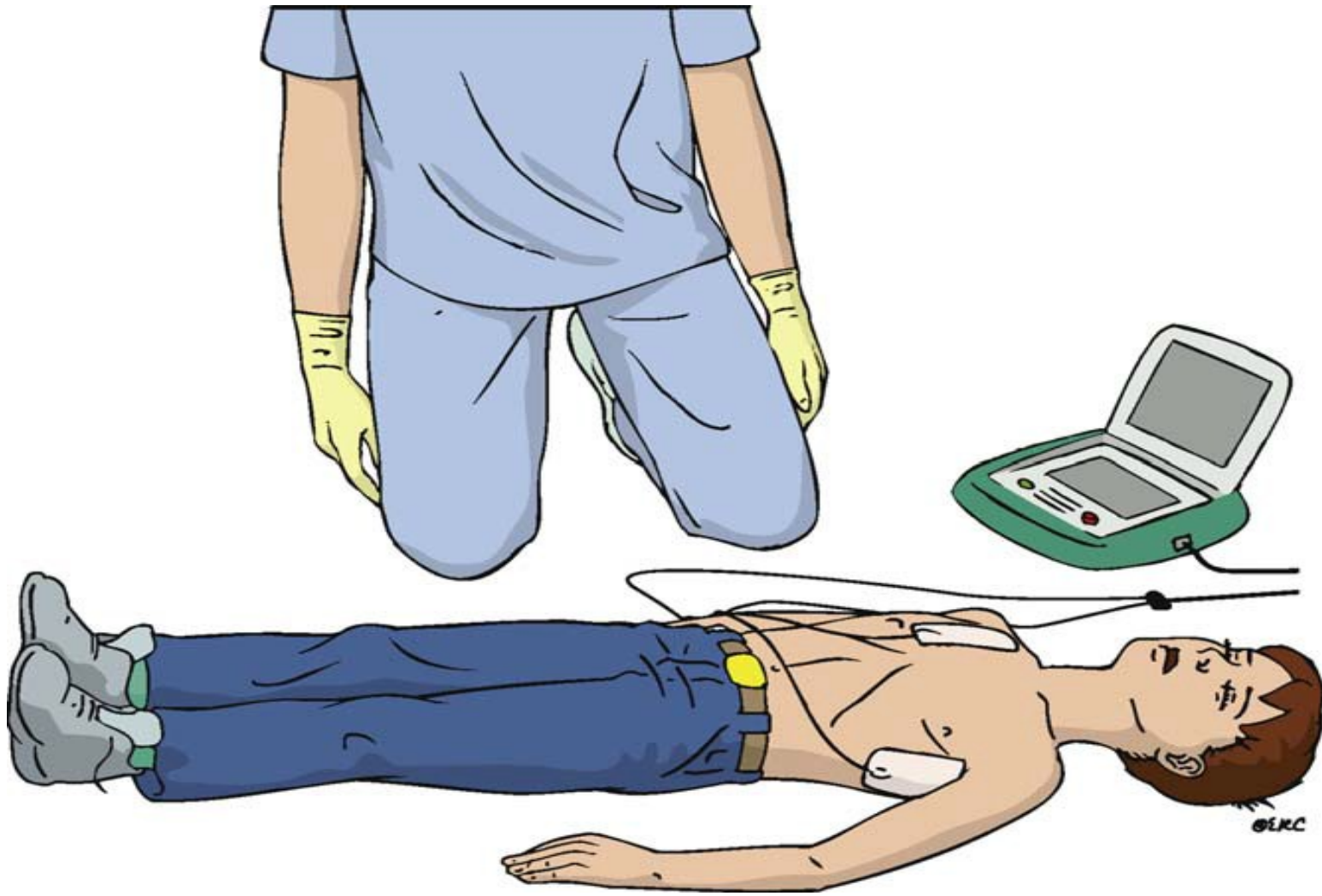

- “Push Hard and Fast” 1/3 výšky hrudníku
- dolní polovina sternu
(1 prst nahoru od mečovitého výběžku)

Poloha elektrod u dětí

Předcházet zástavě oběhu

Odhalit a léčit

- hypoxii
- hypotenzi - šok
- bolest na hrudi – AIM
- poruchy vnitřního prostředí

- tenzní pneumotorax

Co dělat, když je po všem?

- debriefing

- Vypustit stres
- Co šlo dobře
- Co příště jinak
  - poučení se z chyb, aby se neopakovaly

- vyhořet adrenalin (cvičit)

- zdřímnout si

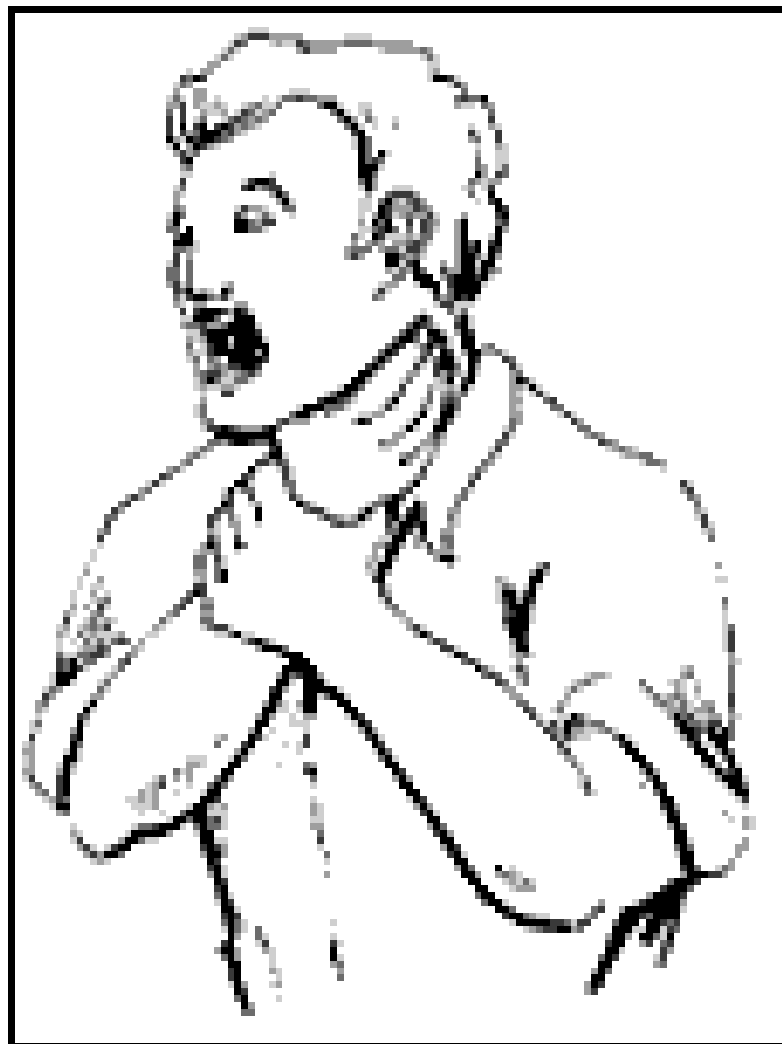
Literatura:

Resuscitation journal homepage:
www.elsevier.com/locate/resuscitation

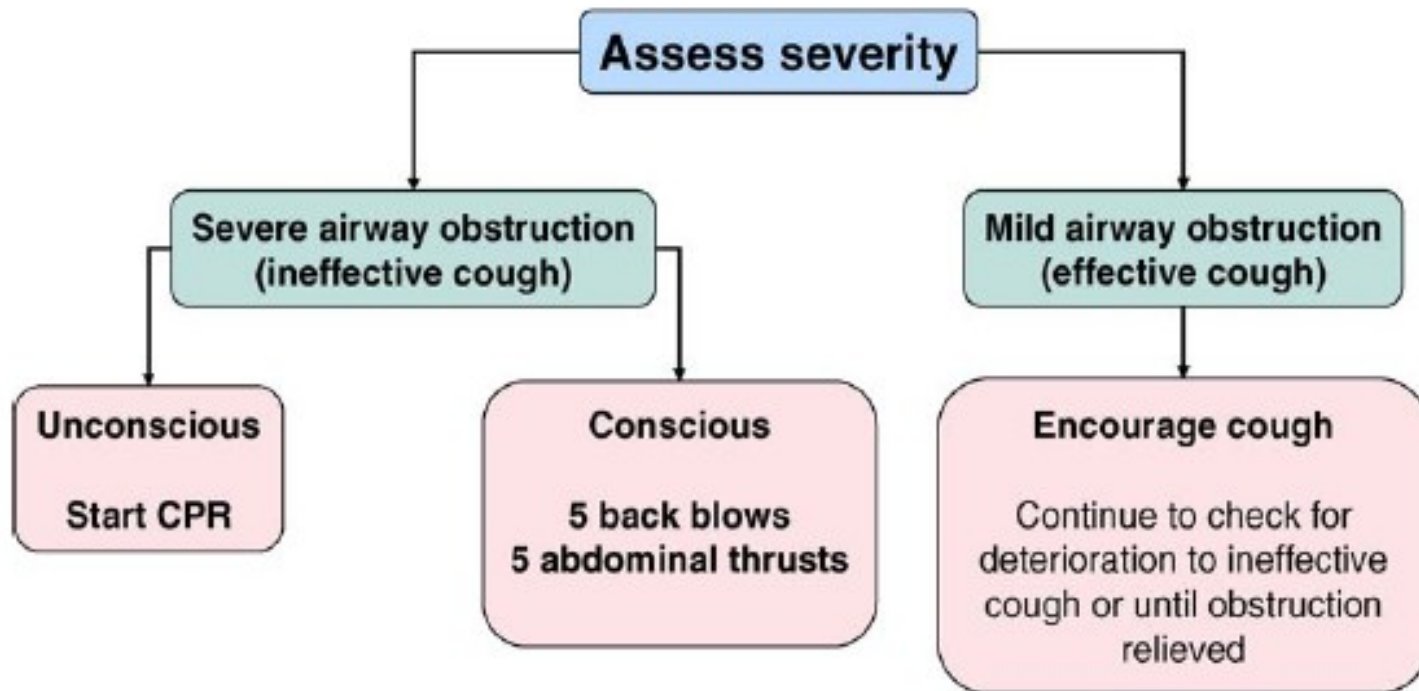
<http://emcrit.org/podcasts/emcrit-book-club-on-combat-by-grossman/>

Cizí těleso v dýchacích cestách

Cizí těleso v dýchacích cestách

Adult FBAO Treatment

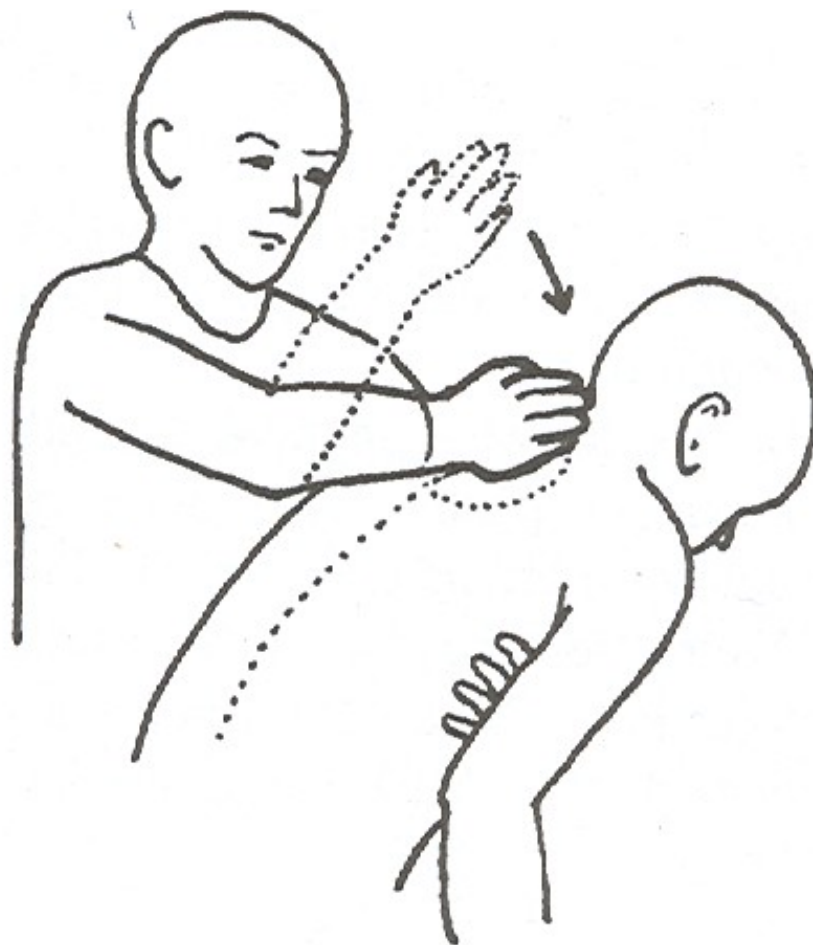
Dospělý nebo dítě

- **Příčina:** sousto, u dětí drobné předměty
- **Příznaky:** dušnost, kašláni (obranný mechanismus), dávení, panický strach, cyanóza.

První pomoc:

- **Pacient při vědomí**
  - ▶ výzva ke kašli
  - ▶ údery mezi lopatky
  - ▶ Heimlichův manévr - **neprovádíme u těhotných a dětí** do jednoho roku a není proveditelný u extrémně obézního jedince
  - ▶ 155
- **Pacient v bezvědomí, nedýchá** – zahájení KPR

Údery mezi lopatky

Heimlichův manévr

**Vždy riziko pro
postiženého!!!**

**Je třeba lékařské
vyšetření k
vyloučení
poranění dutiny
břišní.**

Vypuzení tělesa – dítě do 1 roku

Vypuzení tělesa – dítě do 1 roku

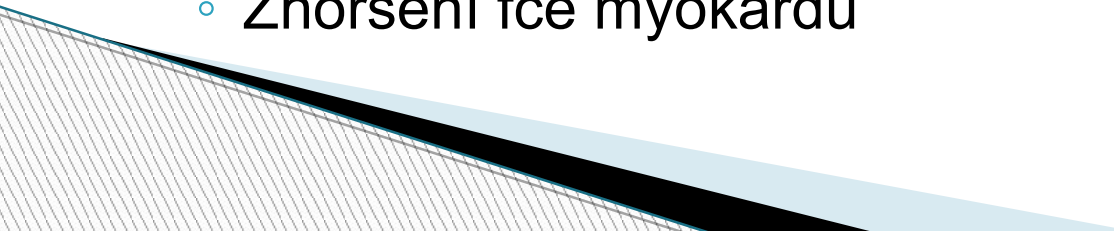
Alergické reakce

- ▶ Závažná reakce nastupuje rychle
minuty / hodiny
- ▶ Diagnostika je hlavně klinická
- ▶
- ▶ trigger – lokální anestetika
  - esters (high allergenic potential)
  - amids (safer)

Patofyziologie

- ▶ Masivní uvolnění histaminu (... mediátorů) z žírných buněk a bazofilů
- ▶ aktivace:
  - specifické IgE
  - Jiné imunol. cesty
  - non-immunologic (opiody,)

Efekt histaminu:

- Kontrakce hladké svaloviny
  - vazodilatace, otok
  - Zhoršení fce myokardu
-

Skin

Hives (urticaria)
Flushing
Itching

absent in 20 % cases

Facial swelling

eyelids / lips /
tongue / uvula

Symptomy

- ▶ Dýchání (až 70 %)
  - tachypnoe
  - pískoty
  - stridor
  - hypoxie
  - výtok z nosu
  - změna hlasu
  - otok hlasivek, jazyka

- ▶ Bifázický průběh
  - rekurence symptomů během 10-72hodin
  - Není jistá

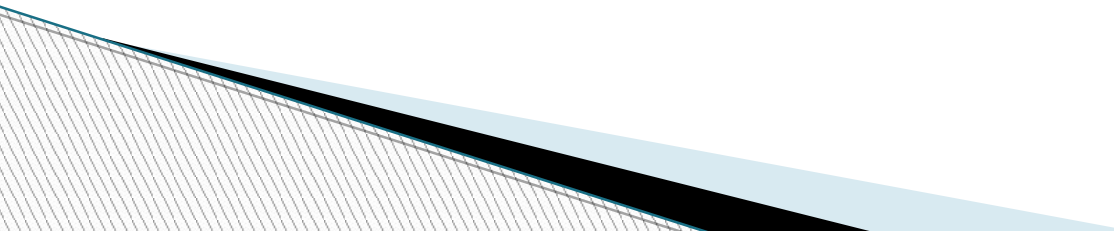

Rizikové faktory

▶ Medikace

- alfa / beta-blokátory – horší léčba
- ACE-I – závažnější hypotenze
- antihistaminika – menší příznaky

▶ Onemocnění:

- astma – častější
  - COPD
  - Kardiovaskulární – závažný průběh
  - Akutní infekce (dýchání)
-

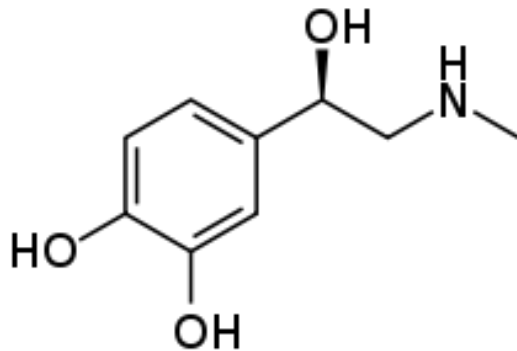
Léčba:

- ▶ Odstranit antigen
- ▶ Volat o pomoc = call for help early
- ▶ O₂
- ▶ Na zádech/polosed se zvednutými DKK.

Adrenalin = Epinephrine

- ▶ Sníží uvolnění histaminu
- ▶ **i.m.** podání
- ▶ dávka (0.3 až) 0.5 mg
- ▶ děti: 0.01 mg/kg (100kg = 1 mg)
- ▶ Opakovat á 10-15 min

Adrenalin

- Anafylaxe

>12 let a dospělý 500ug IM

>6 .. 12 let 300ug IM

>6 M .. 6 let 150ug IM

<6 M 150ug IM

- I.V. krystaloid
dětem 20 ml / kg
dospělým 500–1000 ml

- (Anesteziolog podává
Adrenalin 1mg/20FR á 1 ml = 50 ug i.v.

Ostatní léčiva

- ▶ H1/H2 antihistaminika
  - Odstraní svědění a vyrážku
  - Nemusí zlepšit ostatní příznaky
- ▶ Kortikoidy
  - Nástup v hodinách
  - methylprednison 1-2 mg/kg IV
- ▶ Bronchodilatátory (salbutamol, ...)
  - adrenaline má silnější BDL efekt
- ▶ IV tekutiny

Follow-up

- ▶ sledovat 4-8 h
    - rizikové faktory déle (> 12 h)
  - ▶ laboratorní diagnostika - tryptáza
    - odběr 3 h od začátku příznaků
  - ▶ Imunologické vyšetření:
    - specifické IgE
    - kožní testy
  - ▶ Rp.:
Epipen pro vysoce rizikové pacienty
-